

Lausunnot

Kannonkoski	khall	25.9.2023
Karstula	khall	9.10.2023
Kinnula		
Kivijärvi	sivltk	3.10.2023
Konnevesi	khall	25.9.2023
Kyyjärvi	khall	4.9.2023
Laukaa		
Multia		
Pihtipudas	sivltk	19.9.2023
Saarijärvi	khall	18.9.2023
Uurainen		
Viitasaari	khall	25.9.2023
Äänekoski	khall	18.9.2023

Kannonkoski

Kannonkosken kunnalla ei ole erityistä lausuttavaa kuntayhtymän talous- ja toimintasuunnitelmaan.

Karstula

Karstulan kunnanhallitus antaa seuraavan lausunnon Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2024-26:

Karstulan kunta esittää huolensa siitä, että Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä ei ole saanut talouttaan tasapainoon, vaan vuosikate ei kata suunnitelman mukaisia poistoja. Taloudellinen tilanne on vuoden 2023 aikana saattanut hieman parantunut suunnitellusta, mutta vuosikate olisi kuitenkin negatiivinen. Hyvästä voidaan pitää sitä, että aikaisempien vuosien kertynyt ylijäämä kattaa hyvin vielä näköpiirissä oleva tappiolliset vuodet, eikä koulutuskuntayhtymä ole joutumassa alijäämän kattamisvelvoitteeseen.

Talousarvion laadinnan perusteet eivät näytä realistisilta, jollei toimintaa samalla radikaalisti supisteta vastaamaan paremmin olemassa olevia oppilasmääriä tai opiskelijamäärät selvästi kasva. Talousarvion tulee olla realistinen ja mieluiten hieman varovainen niin tulojen kuin menojen osalta.

Vaikka tarkasteluvuosien osalta ennustaminen on vaikeaa, on jo lähtökohtaisesti negatiiviset tulokset huono ennusmerkki, varsinkaan, kun näköpiirissä ei ole vahvaa tilanteen korjaantumista.

Karstulan kunta esittää, että Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymälle, että talous- ja toimintasuunnitelmassa huomioitaisiin lähihoitajan, metallialan ja talonrakennusalan ammatillisia perustutkintoja ja niiden suorittamista oppisopimuskoulutuksella.

Kivijärvi

kokous 3.10.2023

Konnevesi

Konneveden kunta katsoo seudullisen ammatillisen koulutuksen olevan merkittävä tekijä monipuolisesti eri ammatteihin koulutetun ammattitaitoisen työvoiman saatavuudessa, yleisen koulutustason kohottamisessa sekä alueen nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Koulutusmahdollisuudet lähellä kotipaikkakuntaa ovat tärkeä tekijä opiskelijoiden lisäksi koko kunnalle merkittävänä pito- ja vetovoimatekijänä. Konneveden kunta katsoo tärkeäksi sen, että seutukunnalla on saatavilla osaavaa työvoimaa, joiden osaamistaso vastaa ammatillisten työelämävaatimusten lisäksi yleisiin ammatista riippumattomiin työelämätaitoihin. Opetuksessa tulee jatkossakin kiinnittää huomioita siihen, että tarjottava koulutus vastaa nykyaikaisten ammattitaitovaatimusten lisäksi yhä tärkeämmässä roolissa oleviin yleisiin työelämätaitoihin sekä oppilaiden valmiuksiin elinikäiseen oppimiseen. Koulutuksen järjestäjän tulee huomioida koulutustarjonnassaan mahdollisuus työelämälähtöiseen osaamisen päivittämiseen ja täydentämiseen esimerkiksi mahdollistamalla yksittäisten tutkinnon osien suorittaminen. Näiden tavoitteiden seurannassa on tärkeää huomioida aktiivinen, vuorovaikutteinen työelämäpalautte. Valmistuneiden opiskelijoiden yleisen työllistymisprosentin seurannan lisäksi on tärkeää saada seurantatietoa työnantajilta sekä yleistä tietoa työllistymisestä alueen paikkakuntiin vaikuttavuuden arvioimiseksi.

Konneveden kunta toivoo Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän reagoivan nopeasti niin yleisellä, kuin paikallistason työnantajakentällä tapahtuviin muutoksiin. Tällaisia tilanteita ovat mm. äkillinen pula erityisosaajista tai yt-neuvottelujen kautta tehdyt laajamittaiset irtisanomiset. Huomionarvoista on vastata myös lisääntyvän uusiutuvan energiantuotannon rakentamiseen ja käyttöön liittyviin osaamistarpeisiin (mm. tuulivoima- ja aurinkoenergia). Konneveden kunta toivoo aktiivista, vuorovaikutteista sekä työelämälähtöistä tutkintojen ja koulutuksen kehittämistä eri toimijoiden kanssa, kuten kunnan viranhaltijat, elinvoimayhtiöt, elinkeinoelämä ja yrittäjät.

Konneveden kunta pyytää POKEa huomioimaan myös valtakunnalliset koulutuskenttään vaikuttavat ilmiöt, kuten TE24-uudistus. sekä hallitusohjelmaan kirjattu aikuiskoulutustuen lakkautus.

Konneveden kunta pitää tärkeänä, etteivät koulutusten hinnat nouse liian korkeiksi. Digitalisaation tarkoituksenmukaisen huomioimisen lisäksi on tärkeää, että opiskelijoille turvataan riittävä opinto-ohjaus, lähiopetus, oppimisen tuki sekä työpaikkaohjaaminen.

Konneveden kunta pitää tärkeänä, ettei kunnalle koidu koulutuksesta ylimääräisiä kustannuksia. Konnevesi edellyttää, että Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän talous pysyy kestäväällä pohjalla ja että kuntayhtymä noudattaa hyväksytyä tulo- ja menoarviota. Konnevesi näkee välttämättömänä, että mahdollisesti tarvittavat muutokset käsitellään ja hyväksytään luottamushenkilöiden toimesta etukäteen eikä etukäteen hyväksymättömiä kustannusten ylityksiä sallita.

Kyyjärvi

Pohjoisen Keski-Suomen kehityksen ja elinvoimaisuuden kannalta on tärkeää, että työpaikat säilyvät alueella ja että työelämä saa tarvitsemaansa osaavaa työvoimaa. Koulutustarjonnalla on tässä suuri rooli, monipuolinen koulutusverkko edistää alueen elinvoimaisuutta.

Toimintakulttuuriin ja -tapoihin toivotaan vielä enemmän joustavuutta ja eri tilanteet huomioiden sekä konkreettista jalkautumista reuna-alueellekin. Gradian ja Poken pitäisi tehdä enemmän yhteistyötä ja välttää päällekkäisiä toimintoja.

Toivomme koulutuskuntayhtymältä yhä tiiviimpää vuorovaikutusta suoraan kuntamme yrityksiin. Kartoittaa ja selvittää yrityksiemme resurssi-, osaamis- ja työtarpeita sekä lisätä ns. täsmäkoulutuksien tarjontaa suoraan yritysten tarpeisiin erilaisia oppisopimusmalleja hyödyntäen ns. "kisälli-mestari"-opintojen laajentamiseksi. Virtuaalikoulutuksia voisi laajentaa myös pienille paikkakunnille.

Toivomme Pokeltakin samantyyppistä yhteistyötä yritysten kanssa kuin Jamilla (Järviseudun ammatti-instituutilla) on maahanmuuttajien kouluttamiseksi ja työllistämiseksi. Jamilla on pitkäaikainen ja onnistunut käytäntö ulkomaalaisten saamisessa koulutukseen ja sieltä paikallisiin yrityksiin työssä oppimaan. Jamin toiminnasta kannattaa vertaisoppia ja tehdä mahdollisesti yhteistyötä.

Tiukkenevan talouden ylläpitämiseksi suosittelemme koulutus- kuntayhtymän etsivän jatkuvasti uusia toimintatapoja ja -malleja.

Pihtipudas

WindSoLab-hanke ja alueellisten työvoimatarpeiden huomioiminen

Pihtiputaan kunta kiittää POKEn hankkeen käynnistämisestä: nopeasta reagoinnista muuttuvaan toimintaympäristöön. Tuulivoima- ja aurinkoenergia on alueelle merkittävä ala, johon tarvitaan osaajia. Tutkinnon rajat ylittävä yhteistyö, yritysten kuuleminen ja opiskelijoiden yritystoiminnan tukeminen koetaan tärkeäksi.

Toivomme jatkossakin alueen työvoimatarpeen herkkää tarkastelua sekä kuntien ja yritysten kuulemista. Alueen ja kuntien elinkeinopoliittisista tavoitteista on hyvä käydä aika ajoin keskustelua myös kehittämissyhtiöiden tai kuntien omien elinvoimayksikköjen kanssa. Vetovoimaisen koulutusyksikön säilyminen Viitasaarella on erittäin tärkeää.

TE24-uudistus

Tuleva TE24-uudistus asettaa kovia vaatimuksia kuntien osaamistarpeiden kehittämiseksi. Tiivis, matalan kynnyksen yhteistyö on enenevässä määrin merkittävää. Todennäköistä on, että syntyy pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue, jossa on mukana moni kuntayhtymän omistajakunnista. Miellämme POKEn keskeiseksi toimijaksi uudistuksessa, ja pidämme tärkeänä POKEn ja työllisyysalueen välistä yhteistyötä. Tämä on tärkeää jo ennen uudistuksen voimaantuloa. Toivomme, että voimme yhdessä miettiä strategista suuntaa ja jopa pilotteja, sillä uudistus avaa monipuolisia kehittämisen mahdollisuuksia alueellisen elinvoiman edistämiseksi.

Koulutusten eri muodot ja aikuiskoulutustuki

Tutkinnon osien avulla osaamisen täydentäminen ja päivittäminen luo joustoja ja tukee alueen elinvoimaa sekä yritysten osaamistarpeita. Digitalisaation hyödyntäminen ja paikalliset erityismahdollisuudet, kuten esimerkiksi Pihtiputaan kunnan HubTeekki, ovat matalan kynnyksen oppimisympäristöjä, jotka palvelevat laajasti eri oppilaitoksia ja koulutusmuotoja.

Hallitusohjelmakirjaus aikuiskoulutustuen lakkautuksesta heijastunee myös POKEn toimintaan. Tulee pitää huoli siitä, että koulutusten hinnat eivät nouse liian suuriksi aikuisille ja yrityksille. Sisällöllisesti POKelta toivotaan, että riittävä opinto-ohjaus, lähiopetuksen määrä, oppimisen tuki ja työpaikkaohjaaminen varmistettaisiin kaikille opiskelijoille.

Toisen asteen yhteistyö ja viestinnän muodot

Valtioneuvoston antaman koulutuspoliittisen selonteon mukaan Suomessa tulisi edistää eri koulutusasteita ja -aloja ylittävää palvelutarjontaa ja yhteisiä osaamiskokonaisuuksia sekä tukea ammatillisen- ja lukiokoulutuksen sekä korkeakoulujen resurssien yhteiskäyttöä.

Pihtiputaan kunta toivoo enenevää toisen asteen yhteistyötä pohjoisen Keski-Suomen lukioiden ja POKEn välille. Yhteinen toiminta voisi laajentaa oppilaitosten koulutustarjontaa ja vastata tulevaisuuden resurssihaasteisiin. Kukin oppilaitos voisi näin hyödyttää omalla osaamisellaan koko alueen veto- ja pitovoimaa. Toivomme, että voimme yhdessä luoda uuden toimintamallin, jota ryhtyisi suunnittelemaan oma työryhmänsä.

POKEN omalla vahvalla ja välittömällä viestinnällä on merkittävä vaikutus. Toivomme, että POKEN koulutustarjonta tavoittaa opiskelijat, ja että paikallinen elinkeinoelämä, eri koulutusmuodot ja muut toimijat kykenevät hedelmälliseen yhteistyöhön.

Saarijärvi

Saarijärven kaupunginhallitus toteaa, että kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman toiminnalliset linjaukset ovat oikeansuuntaiset. Seudullisuus toiminnan lähtökohtana on tärkeää. Lähellä työelämän tarpeita tapahtuva ja monipuolinen koulutusverkko varmistaa osaltaan osaavan työvoiman saannin Pohjoisen Keski-Suomen alueella ja siten edesauttaa alueen elinvoimaisuuden säilymistä ja kehittymistä.

Talouden tasapainon varmistamiseksi pyydetään edelleen kiinnittämään huomiota toiminnan tehokkuuden parantamiseen ja uusien toimintatapojen aktiiviseen kehittämiseen. Edelleen tulee panostaa myös opiskelijoiden lähiopetukseen ammattiosaamisen turvaamiseksi.

Viitasaari

WindSoLab-hanke ja alueellisten työvoimatarpeiden huomioiminen

Viitasaaren kaupunki kiittää POKEn hankkeen käynnistämisestä: nopeasta reagoinnista muuttuvaan toimintaympäristöön. Tuulivoima- ja aurinkoenergia on alueelle merkittävä ala, johon tarvitaan osaajia. Tutkinnon rajat ylittävä yhteistyö, yritysten kuuleminen ja opiskelijoiden yritystoiminnan tukeminen koetaan tärkeäksi.

Toivomme jatkossakin alueen työvoimatarpeen herkkää tarkastelua sekä kuntien ja yritysten kuulemista. Alueen ja kuntien elinkeinopoliittisista tavoitteista on hyvä käydä aika ajoin keskustelua myös kehittämissyhtiöiden tai kuntien omien elinvoimayksikköjen kanssa. Vetovoimaisen koulutusyksikön säilyminen Viitasaarella on erittäin tärkeää.

TE24-uudistus

Tuleva TE24-uudistus asettaa kovia vaatimuksia kuntien osaamistarpeiden kehittämiseksi. Tiivis, matalan kynnyksen yhteistyö on enenevässä määrin merkittävää. Todennäköistä on, että syntyy pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue, jossa on mukana moni kuntayhtymän omistajakunnista. Miellämme POKEN keskeiseksi toimijaksi uudistuksessa, ja pidämme tärkeänä POKEN ja työllisyysalueen välistä yhteistyötä. Tämä on tärkeää jo ennen uudistuksen voimaantuloa. Toivomme, että voimme yhdessä miettiä strategista suuntaaja jopa pilotteja, sillä uudistus avaa monipuolisia kehittämisen mahdollisuuksia alueellisen elinvoiman edistämiseksi.

Koulutusten eri muodot ja aikuiskoulutustuki

Tutkinnon osien avulla osaamisen täydentäminen ja päivittäminen luo joustoja ja tukee alueen elinvoimaa sekä yritysten osaamistarpeita. Digitalisaation hyödyntäminen ja paikalliset erityismahdollisuudet, kuten Viitasaaren kaupungin omistama Digikeskus, ovat matalan kynnyksen oppimisympäristöjä, jotka palvelevat laajasti eri oppilaitoksia ja koulutusmuotoja.

Hallitusohjelmakirjaus aikuiskoulutustuen lakkautuksesta heijastunee myös POKEN toimintaan. Tulee pitää huoli siitä, että koulutusten hinnat eivät nouse liian suuriksi aikuisille ja yrityksille. Sisällöllisesti POKelta toivotaan, että riittävä opinto-ohjaus, lähiopetuksen määrä, oppimisen tuki ja työpaikkaohjaaminen varmistettaisiin kaikille opiskelijoille.

Toisen asteen yhteistyö ja viestinnän muodot

Valtioneuvoston antaman koulutuspoliittisen selonteon mukaan Suomessa tulisi edistää eri koulutusasteita ja -aloja ylittävää palvelutarjontaa ja yhteisiä osaamiskokonaisuuksia sekä tukea ammatillisen- ja lukiokoulutuksen sekä korkeakoulujen resurssien yhteiskäyttöä.

Viitasaaren kaupunki toivoo enenevää toisen asteen yhteistyötä pohjoisen Keski-Suomen lukioiden ja POKEn välille. Yhteinen toiminta voisi laajentaa oppilaitosten koulutustarjontaa ja vastata tulevaisuuden resurssihaasteisiin. Kukin oppilaitos voisi näin hyödyttää omalla osaamisellaan koko alueen veto- ja pitovoimaa. Toivomme, että voimme yhdessä luoda uuden toimintamallin, jota ryhtyisi suunnittelemaan oma työryhmänsä.

POKEN omalla vahvalla ja välittömällä viestinnällä on merkittävä vaikutus. Toivomme, että POKEn koulutustarjonta tavoittaa opiskelijat, ja että paikallinen elinkeinoelämä, eri koulutusmuodot ja muut toimijat kykenevät hedelmälliseen yhteistyöhön.

Äänekoski

Kuntayhtymän vuoden 2023 talousarvion sekä vuosien 2024-2025 taloussuunnitelman perusteella kuntayhtymän talous on heikko ja tilikausien tulokset ovat muodostumassa alijäämäisiksi. Tällaisella kehityksellä kuntayhtymä tulee kuluttamaan aikaisempien vuosien kertyneen ylijäämän hyvin nopeasti. Äänekosken kaupunki edellyttää, että kuntayhtymä ryhtyy välittömiin toimenpiteisiin talouden tasapainottamiseksi siten, että talouden heikko kehitys saadaan pysäytettyä.

Lisäksi Äänekosken kaupunki pitää tärkeänä seuraavia asioita:

- 1) Kuntayhtymä järjestää paikkakunnalle toimintaympäristön muutoksiin reagoivaa paikallista koulutusta.
- 2) Kuntayhtymä tuottaa yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa riittävät ja vaikuttavat opiskelijapalvelut.
- 3) Kuntayhtymän tulee kehittää TUVA-koulutusta siten, että se vastaa määrältään ja laadultaan palvelutarvetta.
- 4) Kuntayhtymä ja kaupunki jatkavat tiivistä yhteistyötä ammatillisen koulutuksen palveluiden kehittämiseksi.